Wymogi wzajemnej zgodności obowiązujące od 1 stycznia 2013 roku

Dobrostan zwierząt

Wprowadzenie dobrostanu zwierząt jako wymogu wzajemnej zgodności ma na celu zapewnienie zwierzętom zdrowia, stosownej opieki oraz komfortu bytowania.

Wymogi wzajemnej zgodności w zakresie dobrostanu zwierząt dotyczą posiadaczy zwierząt gospodarskich, takich jak**: koniowate** – koń i osioł, **bydło** – bydło domowe i bawoły, **jeleniowate** – jeleń szlachetny, jeleń sika i daniel utrzymywane w warunkach fermowych w celu pozyskania mięsa lub skór, jeżeli pochodzą z chowu lub hodowli zamkniętej, o których mowa w przepisach prawa łowieckiego, albo chowu lub hodowli fermowej, **świń**, **owiec, kóz, drobiu**: kura, kaczka, kaczka piżmowa, gęś, gęś garbonosa, indyk, przepiórka japońska, perlica oraz utrzymywany w warunkach fermowych struś, **zwierząt futerkowych** – lisa pospolitego, lisa polarnego, norki amerykańskiej, tchórza, jenota, nutrii, szynszyli i królika, utrzymywanych w celu produkcji surowca dla przemysłu futrzarskiego, mięsnego i włókienniczego.
Posiadaczy wszystkich niżej wymienionych zwierząt obowiązują wymogi określone w dyrektywie *dotyczącej ochrony zwierząt hodowlanych:* bydła, koni, owiec, kóz, strusi, przepiórek, perlic, lisów polarnych, lisów pospolitych, jenotów, norek, tchórzy, królików, szynszyli, nutrii, jeleni i danieli, indyków, gęsi i kaczek, kur nieśnych, brojlerów **(za wyjątkiem gospodarstw utrzymujący mniej niż 100 sztuk indyków, gęsi i kaczek).**

Wymogi wzajemnej zgodności obejmujące dobrostan zwierząt można podzielić na trzy grupy:

- **wymogi ogólne**
- **wymogi dotyczące cieląt** – są to dodatkowe wymogi oprócz wymogów ogólnych, do przestrzegania których zobowiązani są posiadacze cieląt
- **wymogi dotyczące świń** – są to dodatkowe wymogi oprócz wymogów ogólnych, do przestrzegania których zobowiązani są posiadacze świń.

1. Wymogi ogólne **(dotyczą podstawowej opieki nad zwierzętami gospodarskimi, warunków utrzymania w pomieszczeniach gospodarskich, pasz, pojenia i karmienia):**

- ✓ Zwierzęta gospodarskie powinny być pod opieką wystarczającej liczby personelu posiadającego odpowiednie umiejętności, wiedzę i kompetencje zawodowe oraz doglądane przez ten personel co najmniej raz dziennie,
- ✓ rolnik jest obowiązany wyposażyć pomieszczenia, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie, w stałe lub przenośne oświetlenie sztuczne, w celu umożliwienia kontroli tych pomieszczeń i doglądania umieszczonych w nich zwierząt o każdej porze,
- ✓ rolnik ma obowiązek zwierzęta chore lub ranne niezwłocznie otoczyć opieką, a w przypadku gdy opieka rolnika nie przynosi rezultatów, w miarę potrzeby odizolować oraz niezwłocznie zasięgnąć porady lekarza weterynarii (jeżeli wymaga tego stan zdrowia takiego zwierzęcia, zwierzę to należy utrzymywać na ściółce),
- ✓ wszystkie produkty lecznicze wydawane z przepisu lekarza, w tym uspokajające, mogą być podawane zwierzętom, z których lub od których pozyskuje się produkty pochodzenia zwierzęcego, wyłącznie przez lekarza weterynarii, a rolnik, który utrzymuje zwierzęta gospodarskie, jest obowiązany przechowywać przez okres 3 lat dokumentację weterynaryjną dotyczącą przebiegu leczenia, przeprowadzonych zabiegów weterynaryjnych oraz padłych zwierząt,
- ✓ rolnik ma obowiązek utrzymywać zwierzęta gospodarskie w warunkach zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności możliwość kładzenia się, wstawania oraz leżenia oraz zapewnić, aby pomieszczenia, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie, ich wyposażenie oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu tych zwierząt były wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadających się do czyszczenia i odkażania,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby zwierzęta gospodarskie były utrzymywane w warunkach nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz nie powodujących urazów, uszkodzeń ciała lub cierpień, a w pomieszczeniach, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie, obieg powietrza, stopień zapylenia, temperatura, względna wilgotność powietrza i stężenie gazów były utrzymane na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt,
- ✓ pomieszczenia, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie, mają być oświetlone przystosowanym dla danego gatunku zwierząt światłem sztucznym, z odpowiednią przerwą od tego oświetlenia, lub aby był zapewniony dostęp światła naturalnego,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić zwierzętom gospodarskim, utrzymywanym w systemie otwartym, możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby wyposażenie i sprzęt używane przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich były sprawdzane co najmniej raz dziennie, a wykryte usterki niezwłocznie usuwane,

- ✓ rolnik, który wyposaża pomieszczenia, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie, w mechaniczny lub automatyczny system wentylacji, zapewnia, że system ten łączy się z:
  1) systemem alarmowym sygnalizującym awarię systemu wentylacyjnego,
  2) systemem wentylacji awaryjnej – oraz że system alarmowy jest testowany regularnie,
- ✓ rolnik jest obowiązany karmić zwierzęta gospodarskie paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego oraz w taki sposób i taką paszą, aby nie powodować urazów i uszkodzeń ciała lub innych cierpień,
- ✓ zwierzęta powinny mieć dostęp do paszy z odpowiednią częstotliwością, tj.:
  - bydło, cielęta, konie, owce, kozy, króliki, szynszyle, nutrie karmi się co najmniej dwa razy dziennie.
  - kury nioski, świnie, jelenie, daniele, indyki, gęsi, kaczki, strusie, przepiórki, perlice, lisy polarne, lisy pospolite, jenoty, norki i tchórze karmo się co najmniej raz dziennie
  - kurczętom brojlerom zapewnia się stały dostęp do paszy albo ich karmienie przeprowadza się w okresach oświetlania, a w przypadku kurcząt przeznaczonych do uboju ostatnie karmienie przeprowadza się nie później niż na 12 godzin przed ich ubojem.
- ✓ rolnik ma obowiązek zapewnić zwierzętom gospodarskim dostęp do odpowiedniej ilości wody lub w inny sposób zaspokoić ich zapotrzebowanie na płyny,
- ✓ wyposażenie i sprzęt przeznaczone do karmienia i pojenia zwierząt gospodarskich umieszcza się w taki sposób, aby zminimalizować możliwość zanieczyszczenia paszy lub wody oraz ułatwić tym zwierzętom bezkonfliktowy dostęp do paszy i wody,
- ✓ rolnikowi nie wolno okaleczać zwierząt, w tym zadawać albo świadomie dopuszczać do zadawania bólu lub cierpień, o których mowa w ustawie o ochronie zwierząt tj. zabrania się znęcania nad zwierzętami, a w szczególności:
  - umyślnego zranienia lub okaleczania zwierząt, w tym znakowanie zwierząt stałocieplnych przez wypalanie lub wymrażanie, a także wszelkie zabiegi mające na celu zmianę wyglądu zwierzęcia
  - bicia zwierząt przedmiotami twardymi i ostrymi lub zaopatrzonymi w urządzenia obliczone na sprawianie specjalnego bólu, bicia po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn
  - używania uprzęży, pęt, więzów lub innych urządzeń zmuszających zwierzę do przebywania w nienaturalnej pozycji, powodujących ból, uszkodzenie ciała albo śmierć
  - dokonywania na zwierzętach zabiegów i operacji chirurgicznych przez osoby nie posiadające wymaganych uprawnień

- stosowania okrutnych metod w chowie lub hodowli zwierząt
- wystawiania zwierzęcia domowego lub gospodarskiego na działanie warunków atmosferycznych, które zagrażają jego zdrowiu lub życiu.

2. Wymogi dotyczące cieląt:

- ✓ W pomieszczeniach, w których są utrzymywane cielęta, wyposażenie oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu tych zwierząt ma być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadających się do czyszczenia i odkażania,.
- ✓ instalacja elektryczna w pomieszczeniach , w których są utrzymywane cielęta, ma być wykonana w sposób określony w przepisach Prawa budowlanego,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić w pomieszczeniach obieg powietrza, stopień zapylenia, temperaturę, względną wilgotność powietrza i stężenie gazów na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt,
- ✓ zabrania się utrzymywania cieląt powyżej 8 tygodnia życia w pojedynczych boksach, z wyjątkiem cieląt trzymanych z ich matkami w okresie ssania, cieląt chorych i rannych, które wymagają izolacji oraz z wyjątkiem gospodarstw rolnych , w których jednocześnie utrzymywane jest mniej niż 6 cieląt.
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby kojce, w których cielęta są utrzymywane grupowo, miały powierzchnię w przeliczeniu na jedną sztukę co najmniej:
  - 1,5 m^2 – dla cieląt o masie ciała do 150 kg
  - 1,7 m^2 – dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg
  - 1,8 m^2 – dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby kojce, w których cielęta są utrzymywane pojedynczo, spełniały określone warunki tj. wymiary kojca powinny wynosić:
  - szerokość – co najmniej wysokość cielęta w kłębie
  - długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego,
- ✓ w pomieszczeniach, w których utrzymuje się cielęta::

  1) stężenie dwutlenku węgla (CO_2) nie powinno przekraczać 3000 ppm, a stężenie siarkowodoru (H_2S) nie powinno przekraczać 5 ppm;
  2) koncentracja amoniaku (NH_3) nie powinna przekraczać 20 ppm,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby w pomieszczeniach, w których są utrzymywane cielęta, wyposażenie tych pomieszczeń oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu tych

zwierząt były sprawdzane co najmniej raz dziennie, a wykryte usterki niezwłocznie usuwane,

- ✓ rolnik, który wyposaża pomieszczenia, w których są utrzymywane cielęta, w mechaniczny lub automatyczny system wentylacji, zapewnia, że system łączy się z:
  1) systemem alarmowym sygnalizującym awarię systemu wentylacyjnego,
  2) systemem wentylacji awaryjnej – oraz że system alarmowy jest testowany regularnie,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby cielęta miały zapewniony dostęp do światła naturalnego lub aby pomieszczenia, w których są utrzymywane cielęta, były oświetlone przystosowanym dla nich światłem sztucznym (co najmniej między godziną 9^{00} a 17^{00}),
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, w celu umożliwienia kontroli pomieszczeń, w których są utrzymywane cielęta, oraz doglądania umieszczonych w nich cieląt o każdej porze, aby pomieszczenia te były wyposażone w stałe lub przenośne oświetlenie sztuczne,
- ✓ rolnik jest obowiązany doglądać cielęta:
  1) utrzymywane w systemie otwartym co najmniej raz dziennie;
  2) utrzymywane w pomieszczeniach co najmniej dwa razy dziennie,
- ✓ rolnik jest obowiązany otoczyć opieką chore lub ranne cielęta. Kiedy opieka rolnika nie przynosi rezultatów, musi on jak najszybciej uzyskać poradę weterynaryjną dla każdego z cieląt, a w razie potrzeby odizolować chore lub ranne cielęta. W przypadku gdy wymaga tego stan zdrowia zwierzęcia, zwierzę to utrzymuje się na ściółce,
- ✓ rolnik jest obowiązany utrzymywać cielęta w warunkach zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności możliwość kładzenia się, wstawania oraz leżenia,
- ✓ rolnikowi nie wolno utrzymywać cieląt na uwięzi, z wyjątkiem cieląt utrzymywanych grupowo w porze karmienia nie dłużej niż jedną godzinę,
- ✓ rolnik jest obowiązany, w przypadku grupowego utrzymywania cieląt na uwięzi podczas karmienia, do stosowania uprzęży, pęt, stelaży, więzów lub innych urządzeń, które nie zmuszają zwierzęcia do przebywania w nienaturalnej pozycji i nie powodują zbędnego bólu, uszkodzenia ciała albo śmierci. W przypadku stosowania uwięzi muszą być one regularnie sprawdzane i w razie konieczności poprawiane, tak aby przez cały czas były wygodnie dopasowane,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby :
  - pomieszczenia, w których są utrzymywane cielęta, wyposażenie tych pomieszczeń oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu tych zwierząt były czyszczone i odkażane,
  - podłoga w pomieszczeniach, w których są utrzymywane cielęta, była twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia gładka i nie śliska,

- miejsce do leżenia dla cieląt było wygodne, czyste i odwodnione

- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby:
  1) odchody cieląt oraz nie zjedzone resztki paszy były usuwane z pomieszczeń, w których utrzymuje się te zwierzęta, tak często, aby uniknąć wydzielania się nieprzyjemnych woni;
  2) pomieszczenia, w których są utrzymywane cielęta, były zabezpieczone przed muchami i gryzoniami,
- ✓ rolnik jest obowiązany, w przypadku utrzymywania cieląt w pomieszczeniach, utrzymywać na ściółce cielęta do ukończenia 2. tygodnia życia,
- ✓ rolnik ma obowiązek karmić cielęta paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego, co najmniej dwa razy dziennie,
- ✓ rolnik jest obowiązany stosować w żywieniu cieląt paszę zawierającą taką ilość żelaza, która zapewnia w ich krwi poziom hemoglobiny wynoszący co najmniej 4,5 milimol/litr,
- ✓ rolnik jest obowiązany stosować w żywieniu cieląt powyżej 2 tygodnia życia paszę zawierającą pasze włókniste, przy czym dawkę tej paszy dla cieląt od 8 do 20 tygodnia życia zwiększa się od 50 do 250 g dziennie,
- ✓ rolnikowi nie wolno zakładać cielętom kagańców,
- ✓ rolnik jest obowiązany, w przypadku utrzymywania cieląt grupowo, gdy nie żywi się ich do woli lub z elektronicznych stacji odpasowych, zapewnić każdemu cielęciu dostęp do paszy w tym samym czasie,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić cielętom powyżej 2 tygodnia życia dostęp do wystarczającej ilości świeżej wody lub zapewnić możliwość zaspokajania pragnienia przez picie innych płynów. Jednakże w przypadku upałów oraz cieląt chorych rolnik jest obowiązany zapewnić stały dostęp do świeżej wody,
- ✓ rolnik jest obowiązany umieścić wyposażenie i sprzęt przeznaczone do karmienia i pojenia cieląt w taki sposób, aby zminimalizować możliwość zanieczyszczenia paszy lub wody,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby cielęta otrzymywały pokarm matki (siara) niezwłocznie po urodzeniu, nie później jednak niż przed upływem 6 godzin od urodzenia.

3. Wymogi dotyczące świń:

- ✓ Rolnik jest obowiązany, w przypadku grupowego utrzymywania knurów, warchlaków, tuczników, knurków, loszek hodowlanych, loch i loszek po pokryciu, do zapewnienia im odpowiedniej wielkości kojca, zgodnie z wymaganiami tj.

1. Powierzchnia kojca, w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić, w przypadku utrzymywania grupowo:

1) knurów — co najmniej 6 m^2;

2) warchlaków i tuczników o masie ciała:

a) do 10 kg — co najmniej 0,15 m^2,

b) powyżej 10 do 20 kg — co najmniej 0,2 m^2,

c) powyżej 20 do 30 kg — co najmniej 0,3 m^2,

d) powyżej 30 do 50 kg — co najmniej 0,4 m^2,

e) powyżej 50 do 85 kg — co najmniej 0,55 m^2,

f) powyżej 85 do 110 kg — co najmniej 0,65 m^2,

g) powyżej 110 kg — co najmniej 1 m^2;

3) knurków i loszek hodowlanych o masie ciała powyżej 30 do 110 kg — co najmniej 1,4 m^2;

4) loch — co najmniej 2,25 m^2, przy czym w przypadku loch prośnych co najmniej 1,3 m^2 powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15 % tego podłoża — otwory odpływowe;

5) loszek po pokryciu — co najmniej 1,64 m^2, przy czym co najmniej 0,95 m^2 powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15 % tego podłoża — otwory odpływowe.

2. Powierzchnia kojca w przypadku utrzymywania w grupie loch lub loszek po pokryciu:

1) do 5 sztuk — powinna być większa o 10 %;

2) powyżej 39 sztuk — może być mniejsza o 10 %.

- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, w przypadku grupowego utrzymywania świń na betonowej podłodze szczelinowej, aby szerokość otworów i beleczek w podłodze spełniała warunki:

  a) szerokość otworów w podłodze nie może wynosić w przypadku:

  — prosiąt — więcej niż 11 mm,

  — warchlaków, loszek i knurków hodowlanych — więcej niż 14 mm,

  — tuczników — więcej niż 18 mm,

  — loszek po pokryciu lub loch — więcej niż 20 mm,

  b) szerokość beleczki w podłodze powinna wynosić w przypadku:

  — prosiąt i warchlaków — co najmniej 50 mm,

  — tuczników, loszek i knurków hodowlanych, loszek po pokryciu lub loch — co najmniej 80 mm;

- ✓ rolnikowi nie wolno utrzymywać loch i loszek na uwięzi,

- ✓ rolnik jest obowiązany, w stadach powyżej 9 szt. loch, utrzymywać grupowo lochy i loszki od 4 tygodnia po pokryciu do tygodnia przed przewidywanym terminem proszenia, przy czym długość każdego z boków kojca powinna spełniać warunki:

  1) do 5 sztuk — co najmniej 2,41 m;

2) powyżej 5 sztuk — co najmniej 2,81 m.

- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić świniom stały dostęp do materiałów i przedmiotów absorbujących ich uwagę, w szczególności do słomy, siana, drewna i trocin, o jakości nie wywierającej szkodliwego wpływu na ich zdrowie,
- ✓ rolnik jest obowiązany karmić świnie co najmniej raz dziennie, a jeżeli utrzymuje świnie grupowo – zapewniać im dostęp do paszy w tym samym czasie,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić lochom w okresie między odsadzeniem prosiąt a okresem okołoporodowym i loszkom wystarczającą ilość pokarmu wysokoenergetycznego oraz pokarmu objętościowego lub wysokowłóknistego,
- ✓ rolnik jest obowiązany do czasowego oddzielenia od grupy i utrzymywania pojedynczo świń chorych, zranionych, wykazujących agresję lub atakowanych przez inne zwierzęta,
- ✓ rolnik jest obowiązany utrzymywać świnie w warunkach zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności możliwość kładzenia się, wstawania oraz leżenia,
- ✓ rolnik nie powinien, w pomieszczeniach, w których utrzymuje się świnie, narażać tych zwierząt na hałas stały lub wywoływany nagle, a natężenie tego hałasu nie powinno przekraczać 85 dB,
- ✓ rolnik jest obowiązany utrzymywać świnie w pomieszczeniach oświetlonych co najmniej przez 8 godzin dziennie światłem naturalnym lub sztucznym o natężeniu co najmniej 40 lux,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby pomieszczenia dla świń były zbudowane w sposób umożliwiający utrzymanie świń w wymienionych warunkach :

  1) nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz niepowodujących urazów, uszkodzeń ciała lub cierpień;

  2) zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności możliwość kładzenia się, wstawania oraz leżenia;

  3) umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.

  Wyjątkiem są loszki i lochy w tygodniu poprzedzającym przewidywany termin proszenia oraz w okresie proszenia mogą być utrzymywane w warunkach, w których nie mają kontaktu wzrokowego z innymi zwierzętami,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby podłoga w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie, była twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia była gładka i nieśliska,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić świniom powyżej 2 tygodnia życia stały dostęp do wystarczającej ilości świeżej wody,
- ✓ wszelkie zabiegi, w celach innych niż lecznicze lub diagnostyczne, albo w celach identyfikacji świń, zgodnie z odpowiednimi przepisami, a które w rezultacie prowadzą

do uszkodzenia lub utraty wrażliwej części ciała albo zmiany układu kostnego, są zakazane, z wyjątkiem:

a) redukcji kłów u prosiąt i knurów,

b) obcinania części ogona,

c) kastracji samców,

d) kolczykowania nosa u świń utrzymywanych w systemie otwartym

– zgodnie z warunkami, tj.

a. redukcję kłów u prosiąt i knurów wykonuje się:
   - przez ich ścieranie lub obcinanie, z pozostawieniem nienaruszonej, gładkiej powierzchni;
   - nie później niż w 7 dniu życia prosięcia.

b. kastrację samców świń wykonuje się z zastosowaniem technik niepowodujących rozrywania tkanek.

c. zabiegi redukcji kłów u prosiąt i knurów oraz obcinanie części ogona wykonuje się jedynie ze względu na bezpieczeństwo świń, w tym w celu przeciwdziałania okaleczeniu innych świń.

d. przed wykonaniem zabiegów, o których mowa wyżej, podejmuje się środki zapobiegające okaleczeniu świń, w szczególności zmieniając warunki ich utrzymywania.

e. zabiegi obcinania części ogona i kastracji samców mogą być wykonane u świń po ukończeniu 7 dnia życia, wyłącznie po zastosowaniu długotrwałego znieczulenia.

- ✓ zabiegi lekarsko-weterynaryjne i zootechniczne lub inne zabiegi wynikające z technologii produkcji są wykonywane na zwierzętach wyłącznie przez osoby posiadające kwalifikacje określone odrębnymi przepisami, z zachowaniem koniecznej ostrożności, w sposób zapewniający ograniczenie cierpień i stresu zwierzęcia,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby powierzchnia kojca, w którym knury są utrzymywane pojedynczo, wynosiła co najmniej 6 m^2, a gdy krycie odbywa się w kojcu – co najmniej 10 m^2 ,
- ✓ rolnik ma obowiązek, w przypadku utrzymywania loch, loszek, warchlaków i świń na chów grupowo, do podjęcia działań minimalizujących agresję i zapobiegających walkom zwierząt, w szczególności czasowe utrzymywanie pojedyncze świń, chorych zranionych, wykazujących agresję atakowanych przez inne zwierzęta oraz zapewnienie stałego dostępu do materiałów i przedmiotów absorbujących ich uwagę, w szczególności słomy, siana, drewna i trocin, o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie,

- ✓ rolnik jest obowiązany do poddania zabiegom przeciwko zewnętrznym i wewnętrznym pasożytom prośnych loch i loszek umieszczonych w kojcach do proszenia, jeżeli jest to konieczne,
- ✓ rolnik ma zaopatrzyć kojec, w którym utrzymuje się lochy i loszki w tygodniu poprzedzającym przewidywany termin ich proszenia, w materiał umożliwiający budowę gniazda, chyba że nie jest to możliwe ze względu na stosowany w gospodarstwie system odprowadzania gnojowicy,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić, aby powierzchnia kojca do proszenia umożliwiała proszenie naturalne lub zapewniała osobie obsługującej dostęp do zwierzęcia,
- ✓ w przypadku utrzymywania loch z prosiętami, rolnik na zapewnić, aby:
  1) kojec wyposażony był w przegrodę zapobiegającą przygnieceniu prosiąt przez lochę;
  2) w kojcu wydzielona była część podłogi, wystarczającej, aby zwierzęta mogły odpoczywać wspólnie w tym samym czasie, trwałej albo pokrytej matą, albo wyścielanej słomą lub innym odpowiednim materiałem,
- ✓ rolnik jest obowiązany zapewnić prosiętom swobodny dostęp do karmiącej lochy,
- ✓ rolnik ma obowiązek zapewnić, aby prosięta co najmniej do 28 dnia od dnia ich urodzenia przebywały z lochą, chyba że wystąpi zagrożenie zdrowia lochy lub prosięcia. Jednakże prosięta mogą być odsadzane także z innej przyczyny, nie wcześniej jednak niż w 21dniu od dnia urodzenia, jeżeli po odsadzeniu zostaną umieszczone w pomieszczeniu uprzednio oczyszczonym, odkażonym i odizolowanym od pomieszczeń, w których utrzymuje się lochy,
- ✓ w przypadku konieczności mieszania warchlaków i świń utrzymywanych na chów grupowo rolnik jest obowiązany do łączenia w grupę zwierząt o zbliżonym wieku, gdy są one jak najmłodsze, najlepiej przed upływem tygodnia po odsadzeniu.

Opracowano na podstawie :

- Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2003; Nr 106; poz.1002 z późn. zm.).
- Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344 z późn. zm.).
- Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 116, poz. 778).

- Obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 października 2012 r. o zmianie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (M.P. poz. 870)
- broszury „Zasada wzajemnej Zgodności (cross compliance) Minimalne normy, Obszar A, Obszar B i Obszar C obowiązujący od 2013 r.:" (Tekst zaakceptowany do druku: 15 października 2012 r.)

Nie wszystkie przepisy zawarte w w/w rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi *dotyczących minimalnych warunków utrzymania zwierząt gospodarskich* są wymogami wzajemnej zgodności.
Nie oznacza to, że nie muszą być przestrzegane, gdyż stosowanie się do nich sprawdzane jest w ramach kontroli urzędowych.